

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 119. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius04val-shoot-idm140034110455520.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

I.

I 1556 udgav Erasmus Lætus Salmerne efter Chr. III's Bibel med Tilføjelse foran de enkelte Salmer af Luthers Summarier. Til denne Udgave skrev Peder Palladius det ndf. udgivne Forord, hvori han anbefaler Lætus' Bog varmt og udtrykker Haabet om, at den maa fortrænge en lille Bog, som "*vancker alleuegne/ her i Danmark/ vdi mange Menniskers Hender/ som Magister Georgius Smaltzing uddrog i sit Fengsel/ aff Dauids Psalme Bog/ oc det vdi Bøne vijs/ som Titelen liuder.*"

Denne lille Bog, som er omtalt foran Bind I, 305 Fodn. og 303, udkom 1533 under Titlen; *Dauids Psalter giord wdi Bøner/ offuer the hundrede oc halfftredisinds tiwe Psalmer/ wel begrundede y then hellige Guddomelige schriff/ aff Georgio Smaltzing/ oc nw nylige fordanskedt. MDXXXij*. Paa sidste Blad staar: *Thenne Dauids Psalter giord wdi bøner/ er Prentet y Magdeborg hooss Hans Walther/ oc retted aff Ja. Hanssz. Aar effter Guds byrd MDXXXij*.

Som Exempel paa Schmaltzings Bearbejdelse anfører jeg 1. Vers af Miserere; det lyder: O Gud wær meg naadig/ effter thyn store miskundhed/ thÿ thit dom er meg alt for swaart/ ieg kan icke taale thet/ affslæt mÿne synder oc offuertræding/ effter thÿn store barmhiærtighed. O Herre x. tusind pund/ ia saa mange centener er ieg teg skyldig/ ieg kan icke betale thet/ mÿn fyllistgiørelse er inthet wærd.

Det var iøvrigt ikke første Gang Schmaltzings Davidsbønner var benyttet paa Dansk. I den foran Bind I, 305 beskrevne Bedebog "En ny Bedebog 1531" findes som 120 omtalt anf. St. en Oversættelse af Bodssalmerne 1. Sin Modvilje mod Schmaltzing viser Palladius ogsaa overfor denne Bedebog, idet han i sin Nyudgave af Bedebogen ("En ret Bedebog" 1544) udelader Schmaltzings Bearbejdelse.

Naar Palladius om Oversættelsen af Schmaltzings Bog skriver, at den fandtes i alle Menneskers Hænder, saa tyder dette paa, at Bogen har været optrykt mange Gange; i hvert Fald vilde han næppe i 1556 have skrevet dette om en Bog, som var udkommet over en Snes Aar forinden og ikke senere. Men vi kender af ældre Udgaver kun Originalen 1533; de senere Oplag er da nok slidt op i Brugen. (Udg. 1533 er kun bevaret i ét Exemplar, nu i Karen Brahes Bogsamling; se iøvrigt Bruuns Aarsberetn. fra d. kgl. Bibl. II, 63. Om senere Udgaver se ndf.).